

1. **Indledning s.2**
2. **Handlerationaler og BUM model. S.2**
3. **Lovgivningen og ICS. S.3**
4. **Socialrådgiveren og etik. S.4**
5. **Konklusion/Afrunding S.5**
6. **Bilag 1 Observationsguide**
7. **Bilag 2 Observationsrapport**

Indledning

Fredericia kommunes ungdomsrådgivning er en myndighedsafdeling der hører under Fredericia kommunes familieafdeling. Når familier og deres børn/unge er henvist hertil, er det på baggrund af enten henvendelser fra kommunens SSP team, bekymringer fra Politiet eller fordi skolen har henvendt sig i modtagelsen på kommunens familieafdeling, hvor man her bestemmer, at der skal igangsættes en børnefaglig undersøgelse for at finde frem til en handleplan for den unge/familien. Ungdomsrådgivningen håndterer sager for unge i alderen 13-23, de tilbyder samtaler med den unge, og hvis de skal afhøres eller lignende tilbyder de at være bisiddere. Ungdomsrådgivningen benytter sig af ICS modellen (Childrens Integrated System) som er den skabelon hvorpå de bygger den børnefaglige undersøgelse, deres digitale system til DUBU er ligeledes bygget op omkring elementerne i ICS. Under besøget blev jeg optaget af de gældende handlerationaler, lovgivningen og etikken, og for at kunne inddrage disse elementer i min analyse vil jeg benytte mig af teorien i modul 2 og herunder inddrage følgende 2 vidensområder: Samfundsfag og Jura dog med lidt socialt arbejde. Naturligvis med en bevidsthed om, at min indsamlede empiri er begrænset, samt at en dybdegående praksis analyse i disse vidensområders teorier kræver mere plads.

Handlerationaler og BUM-modellen.

Historisk set er der på børneområdet sket en massiv udvikling, og tidligere så man annoncer i aviserne hvor forældre lejede deres børn ud til andre gårde og lig, rettigheder for børn var udelukkende bestemt af tilfældighedernes spil og udelukkende afhængigt af forældrene Peter Sabroe var rettighedsforkæmper for børnene og en frontfigur i forhold til børns rettigheder (kilde: <http://www.tanker-i-gang.dk/turforslag/sabroe/person/borneven.htm>) I 1905 blev der vedtaget en børnelov som havde til hensigt at give lovmæssige muligheder for at fjerne børn fra familier. Fra 1976 gav lovgivningen socialudvalgene mulighed for at kunne anbringe børn andre steder end i familierne. (Kilde: Mathilde H. Mortensen 2013 s.11-39). Grunden til jeg vælger at bruge dette historiske rids som indledning til handlingsrationaler og BUM model er, at den samfundsmæssige udvikling og politikkers forventninger er afspejlet i forhold til de styrings- og organisations rationaler der ligger til grund for socialrådgivernes handlemuligheder. I kraft af borgers øgede forventninger til effektivisering og krav om besparelser så har politikere søgt at finde bedre og mere effektive dokumenterbare organisationsløsninger, der supplerer den tidligere klassiske, hierarkiske styringsform (Bundesen m.fl.,2011, s.163). NPM (New public Management) styringsrationale handler om, at der implicit forelægger en forforståelse af, at alle parter ønske mest muligt for egen

vindings skyld og at der derfor er behov for samarbejdsrelationer der er kontraktbaseret. Dette for at øge egen vinding og sikre at målet opnås samt at effekten af indsatsen ikke koster mere end nødvendigt, hvorved begge parter (Principalen og aktøren) sikres det aftalte udbytte. (Bundesen m.fl.2011, s.58-60). Baseret på teorien i modul 2 og observationspraktikken, anskuer jeg dette som et udtryk for, at det fremherskende handlerationale i Fredericia kommune er NMP suppleret med det fagprofessionelle som kommer i spil i socialrådgiverens måde at agere i arbejdet med familierne/de unge. Fredericia Kommune anvender BUM modellen som visitations- og styringsmodel, hvor familieafdelingen er bestillerled mens Ungdomsrådgivningen er udførerled med myndighedsudøvelse i forhold til børnefaglige undersøgelser. De kan visitere videre til egne aktører herunder enten Basement, hvor der er ungdomskonsulenter eller til Kuben, som er et familierådgivningscenter, der også tilbyder særlig undervisning. BUM modellen søger at sikre borgeren, i dette tilfælde familien og den unge, at interventionen er tilrettelagt så den rammer så specifikt som muligt og i henhold til gældende lovgivning.

Lovgivning og ICS.

I Ungdomsrådgivningens forvaltning af den unge og familierne, benytter de sig af retssikkerhedsloven, persondataloven, samt forvaltnings- og offentlighedsloven, lov om social service herunder §§ 10-12 pligten til at hjælpe med rådgivning og støtte til familier med særlige sociale problemer, § 50 børnefaglig undersøgelser med samtykke samt §51 uden samtykke (imperie fra praktikken), § 52 foranstaltningmuligheder, § 57c ungdomssanktioner og § 76 som er efterværn fra alderen 18-22, hvor der her hjælpes med at anskaffe bolig eller hjælp til at den unge bliver selvstændig på anden vis. I 1993 trådte lovens §38 i kraft hvilket var forløberen til den nuværende § 50 (kilde: Mathilde H. Mortensen 2013 s.11-39). ICS modellen er et nutidigt system der benyttes i børnefaglige undersøgelser, der oprindeligt stammer fra England og er modificeret, så den passer til danske forhold og lovgivningen. Målet med den børnefaglige undersøgelse og efterfølgende intervention er, at sikre at barnet/den unge får hjælp til at oprette eller opnå stabile sociale relationer, kunne eksistere i et trygt omsorgsmiljø, integrere barnet i et uddannelsessystem og hjælpe det videre til en stabil voksen tilværelse (ICS håndbog, socialstyrelsen,2012). På besøget i Fredericia kommune undrede jeg mig over denne entusiasme i forhold til ICS og DUBU, og var farvede af en skepsis af at man i arbejdet med mennesker konsekvent anvender bestemte skemaer og modeller. Den skepsis er blevet mindre da modellen sikre lovgivningen i forhold til retssikkerhedslovens §1 samt servicelovgivningens §19(kilde: retssikkerhedsloven og serviceloven) overholdes, da modellens områder og lovgivning komplimentere hinanden på følgende måde: De udviklingsmæssige behov, forældrekompetence og familieforhold herunder familien og disse omgivelser/miljø undersøges og

ligger som hovedpunkter i modellen. Ydermere sikre den rettighederne for at få indflydelse i egen sag overholdes, samt kravet om en helhedsorienteret indsats opnås idet alle forhold omkring den unge på hhv. mikro-, makro-, samt mesoniveau undersøges. Jf. forvaltningslovens §§27-28 har ungdomsrådgivningen pligt til at den unges sagsbehandling varetages af en socialrådgiver der er habil, samt sikre at tavshedspligten overholdes, herunder at indsigten KUN videregives til relevante myndigheder og parter i sagen (kilde: forvaltningsloven). Hvis hun uretmæssigt har videregivet, indhentet oplysninger eller på andre måder brudt sin tavshedspligt til skade på borgeren eller dennes interesser kan hun blive straffet jf. straffelovens §152 a-§152, hvilket leder os videre til næste afsnit der her omhandler socialrådgiverens rolle og etiske aspekter i arbejdet med denne borgergruppe.

Socialrådgiverens etik.

Ungdomsrådgivningens tilgang er systemisk narrativ, da det sikre at familierne med de komplekse dysfunktionelle problemstillinger i samtalerne selv er en del af deres egen fortælling.

Socialrådgiverne pointerede at de i deres arbejde med familierne og deres egen fortælling var bevidste om, at deres fortælling var et øjebliksbillede, hvilket kræver at man som fagprofessionel har et særligt ansvar i at sikre at etikken og retssikkerheden bliver overholdt. Ifølge Christina Busk m.fl. betyder etik kort sagt god menneskelig adfærd, hvoraf der eksisterer 3 intervaller, der hvert giver et udgangspunkt for at kvalificere handlinger som etiske eller uetiske (Christina Busk m.fl., 2011, side 11). Det er ofte disse 3 intervaller, nærheds- pligt-og konsekvensetikken, der er på spil, og ifølge socialrådgiverne i Fredericia Kommune er det vigtigt, at de er bevidste om etikken, når de skal samtale med den unge, familien og andre aktører i deres indsamling af imperi for at kunne lave den børnefaglige undersøgelse. Socialrådgiverens bevidsthed om egen magt, etik og anerkendelse afspejler sig i tilgangen til borgeren. Hvis denne i arbejdet med borgeren ikke er opmærksom på behovet for at anerkende borgeren, vil borgeren risikere at føle sig overset og misforstået hvilket vil afføde manglende samarbejdsvilje, indignation og vrede.(Peter Højlund m.fl. 1 udgave 2011, s.30.) Som eksempel vil socialrådgiveren i ungdomsrådgivningen risikere at have større udfordringer med at lave en børnefaglige undersøgelser, hvis hun ikke er anerkendende og bevidst om brugen af etikken, samt hendes perspektiv i arbejdet med de unge og deres familier, da undersøgelsen er så dybdegående at hun har brug for samarbejdsvilje fra alle parter herunder den unge, familie, det nære miljø samt den unges resterende arenaer og dennes aktører, såsom skoleregi, sundhedslejerse mm. Hvis hun eksempelvis overhøre de andre aktører, risikere hun et perspektiv træder hvilket bestemmer det perspektiv i forhold til den unge og dennes familie der træder i forgrunden, det kan betyde at interventionen risikere ikke at matche deres reelle behov. Eller som K.E Løgstrup siger: *"Den enkelte har aldrig med et andet menneske at gøre uden at han holder noget af dets liv i sin hånd. Det*

kan være meget lit, en forbigående stemning, en oplagthed, man får til at visne, eller som man vækker, en lede man uddyber eller hævner. Men det kan også være så forfærdende meget, så det simpelthen står til den enkelte om en andens liv lykkedes eller ej. ” (Christina Busk, 2011, side 20). I enhver relation imødekommes vi af etiske overvejelser, og især i arbejdet med udsatte borgere, familie med komplekse og dysfunktionelle problemstillinger udfordres vi af vores egne opfattelser af normativ etik da vi i mødet med borgerne kan opleve etik, normværdier som ikke eksisterende (kilde: C.Busk m.fl.1 udgave, 2011 s.20-33). I observationspraktikken fortalte de at det var essentielt at bruge sine kollegaer til at sparre med, for på den måde at sikre, at man som tidligere nævnt, ikke er farvet af egen forforståelse og normværdier. Det vil derfor være relevant senere at undersøge, hvordan vi som kommende socialrådgivere kan forholde os objektive.

Konklusion.

Handlerationaler og BUM model sat i forhold til kommunernes forvaltning i arbejdet med borgere med komplekse problematikker og dysfunktionelle familiemønstre, tænker jeg ud fra ovenstående analyse er båret igennem på en lovmæssig og etisk ansvarlig sagsbehandling i form af ICS model samt DUBU digitaliseringssystem i Fredericia Kommune. Jeg er blevet klogere på hvordan Fredericia Kommune organisatorisk er opbygget, samt fået et indblik i på hvilken måde de udliciterer egne interne opgaver. ICS modellen, brugt i de børnefaglige undersøgelser, kan efter en nærmere analyse anskues som en model der har til hensigt at sikre de unge og familiernes lovgivningsmæssige rettigheder. Samtidig kan man her håbe at politikernes intentioner med at stoppe ”nomadefamilierne” lykkedes, da indførelsen af en fælles model og digitaliseringssystem i alle kommuner betyder en sagsbehandling der er ensrettet, da oplysningerne er mere tilgængelige. Forudsat at pensum i modul 2 havde været servicelovgivningen, ville det her have været oplagt at analysere dybere i forhold til § 50 herunder den anvendte ICS model. I forhold til socialrådgiverens etiske perspektiv, og den magtmæssige skævvridning der eksisterer, er det vigtigt at være bevidst om at man som socialrådgiver skal være særlig opmærksom på etikken og anerkendelsen i arbejdet med udsatte borgere, for herigennem at sikre en helhedsorienteret sagsbehandling, selvom etikken, magten og de juridiske aspekter betyder dilemmaer. Observationspraktikken og efterfølgende analyse har yderligere tydeliggjort hvor vigtigt det er at have en etisk og anerkendende dømmekraft da dette ellers kan risikere at smitte af i sagsbehandlingen hvilket kan betyde at borgeren risikere at interventionen ikke matcher det reelle behov. Det har givet mig et indblik og en bevidsthed om hvor meget en socialrådgiver skal holde styr på. Med baggrund i min observationspraktik, har jeg søgt at påvise en sammenhæng mellem den rolle socialrådgiveren har, i forhold til det samfundsmæssige, juridiske og etiske paradoks.

Litteraturliste**Bøger fra samfundsvidenskab og socialt arbejde.**

Titel:	Forfatter:	ISBN:
1:I velfærdsstatens frontlinje- Administration, metoder og Beslutningstagning.	Matilde H. Mortensen	978-87-412-5705-1
2:Kommunaløkonomiskstyring- På det sociale område.	Peter Bundesen m.fl.	978-87-7675-850-9
3:Socialpolitik	Redigeret af: Iver Hornemann m.fl.	978-87-412-5416-6
4:Handlingsmæssigt råderum I socialt arbejde.	Kerstin Svensson m.fl.	978-87-500-4093-4
5:Modeller i socialt arbejde	Gunn strand Hutchinson m.fl.	978-87-412-0387-4
6:Anerkendelse og dømmekraft I socialt arbejde.	Peter Højlund m.fl.	978-87-412-0234-1
7:At skabe en professionel Ansvar og autonomi i velfærdsstaten.	Margaretha Järvinen m.fl.	978-87-912-5663-5
8:Etik i praksis for socialrådgivere.	Christina Busk m.fl.	978-87-90833-51-0
9:Socialrådgivning og socialt arbejde	Rikke Posborg m.fl.	978-87-412-5616-3

Kompendier og internetsider:**Internettet:**

1: <http://www.tanker-i-gang.dk/turforslag/sabroe/person/borneven.htm>

2: <http://socialforvaltning.lovportaler.dk/showdoc.aspx?docId=lov19850571-full&activesolution=http%3a%2f%2fwww.lovportaler.dk> (forvaltningsloven)

3: <http://socialforvaltning.lovportaler.dk/showdoc.aspx?docId=lov20050573-full&activesolution=http%3a%2f%2fwww.lovportaler.dk> (lov om social service)

4: <http://socialforvaltning.lovportaler.dk/ShowDoc.aspx?activesolution=http%3a%2f%2fwww.lovportaler.dk&q=straffelovens+%C2%A7%C2%A7152&docId=lov19300126> (straffeloven)

Observationsguide. (Bilag 1)

Jeg skal i observationspraktik i ungdomsrådgivningen i Fredericia. Jeg har forinden fundet følgende informationer. Ungdomsrådgivningen er en del af Fredericia kommunes familieafdeling der forestår arbejdet med børn og deres familier i aldersgruppen 13 til 23 jf. servicelovens kapitel 11 og tilhørende lovgivning. De arbejder med at afdække, beskrive og koordinere den samlede indsats jf. serviceloven og herunder etablere og føre tilsyn med eventuelle anbringelser.

Derudover skal de iværksætte og lave opfølgning på foranstaltninger jf. SL. § 52.3 og forinden dette lave børnefaglige undersøgelser jf. SL. §50. Jeg er naturligvis bevidst om min rolle som studerende og bevidst om min forforståelse af feltet som pædagog, dette vil naturligvis være noget jeg søger at være opmærksom på ikke skal farve mine spørgsmål og observationer så de bliver beskrevet så objektive som muligt og uden egne forforståelse og filtre. Først og fremmest vil jeg understrege at alle 4 fagområder i uddannelsen er vigtige og at disse ikke kan undgå at overlape hinanden i en eller anden grad. Jeg har her overvejet de to fagområder jeg vil have særlig fokus på og det er samfundsvidenskab og Jura, grunden til at jeg vælger disse to er at Jura er essentiel i forhold til det valgte område og Samfundsvidenskaben pga. at jeg er nysgerrig på hvilke handlingsrationaler der er i spil på dette område, og kan man i det hele taget snakke om handlingsrationaler på dette område i ren forstand?

Andre spørgsmål jeg ønsker at stille er:

Hvad mener du en god socialrådgiver skal kunne i arbejdet med de unge?

Hvilke ambitioner har I på de unges vegne?

Bliver disse ambitioner indfriet?

Hvordan håndtere du krav der stilles til dig i akutte situationer, i arbejdet med de unge og deres familier?

Har du erfaringer med at forforståelse præger dit arbejde, hvordan?

Hvilken forståelse har du af det og være professionel socialrådgiver, hvilke overvejelser gør du dig i dit arbejde, dokumentation og journalførelse?

Hvilket handlerationale er gældende inden for dette område?

Hvordan hænger Juraen sammen med praksis?

Hvilke model benytter I jer af inden for dette område?

Hvilke forberedelser mener du er vigtige at gøre inden en samtale/møde/opfølgning, benytter i jer af en bestemt samtale model?

Jeg vil med disse spørgsmål og med fodfæste i min videnskabsteori søge at samtalen og indsigten

bliver så frugtbar som mest mulig, jeg har som baggrund for disse spørgsmål taget udgangspunkt i noget af vores pensum på nuværende tidspunkt. Jeg håber at jeg denne dag for udvidet min horisont, i forhold til denne borgergruppe jura, etikken og handlerationalerne.

Observations rapport. (Bilag 2)

Jeg ankom til ungdomsrådgivning til aftalt tid, forinden havde jeg på mail fået tilsendt et program over dagen. Jeg var sammen med 3 andre studerende fra Vejle og vi blev modtaget af de 4 studerende som er på centret på nuværende tidspunkt i praktik. Vi startede ud med at se en organisatorisk model, og fandt ud af at dette rådgivningscenter er en del af kommunens familieafdeling det er en myndighedsafdeling, men med speciale i at rådgive unge og deres familier samt lave børnefaglige undersøgelser efter sl § 50 og i Fredericia kommune laves dette med baggrund i ICS modellen hvilket er politisk bestemt.

Centret er et "frivilligt" tilbud på den måde at familier bliver henvist hertil af modtagelsen eller de modtager henvendelser fra SSP eller politiet, der kan dog være særlige sager hvor at man vælger og sanktionere forældre i deres børnepenge hvis børnene/den unge ikke dukker op. De stiller også op sammen med barnet/den unge til afhøringer, i retten mm. Hvis der er behov for dette. Kort sagt er de bindeleddet mellem den unge/barnet og det der skal ske.

Alle de familier/børn/unge der kommer her på rådgivningscentret er nogle som er blevet indberette og henstillet til en børnefaglig undersøgelse, derfor er det også familier der er præget af kompliceret, dysfunktionelle mønstre. Grunden til at de familier med komplekse problemstillinger ender her er at deres problematikker i særlig grad påvirker børnene, den grundige børnefaglige undersøgelse der skal finde sted kræver derfor at man som socialrådgiver et sådant sted tænker helhedssyn, man laver netværksmøder hvor nøglepersoner i børnenes liv mødes og fagligt vender, sparre og beslutter hvilke tiltag der skal tages samt om den unge/barnet skal støttes.

DUBU er et digitalt system der anvendes specielt inden for børne- og unge område og den er bygget op omkring den socialfaglige metode ICS "childrens Integrated system". Det vil jeg i analyse delen komme mere ind på.

Studienummer:41114942 **Tema:** Socialrådgivning, udvikling, rammer og praksis

Juridisk arbejder de udefra følgende love og paragraffer: forvaltnings-, persondata-, offentligheds og retssikkerhedsloven, der er de juridiske rammer for arbejdet i Ungdomsrådgivningen. Den lov der anvendes allermest er lov om social service, som fx: § 50-51 – børnefaglig undersøgelse med og uden samtykke, § 140 handleplaner, § 52 – foranstaltningmuligheder § 57c ungdomssanktioner og § 76 efterværn. (kilde: studerende på praktikstedet)

Jeg har ikke lavet om på min observationsguide efter praktikbesøget, jeg fik svar på de spørgsmål jeg havde og disse vil danne bund for efterfølgende analyse i opgaven. Jeg er efter observationspraktikken blevet nysgerrig på hvordan mødet med disse familier bærer præg af egne forforståelser, jura, og handlerationaler, samt hvordan etikken bevarers og hvilken etik der er på spil i de forskellige situationer i arbejdet med disse dysfunktionelle familier med komplekse problemstillinger.